

XX rocznica związkowych wyborów na Podbeskidziu

KONIEC PARTYZANTKI

W kończącym się roku obchodziliśmy kilka rocznic związanych z wychodzeniem Polski z komunizmu. Była dwudziesta rocznica Okrągłego Stołu, był taki sam okrągły jubileusz kontraktowych wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 roku. Jesteśmy zobowiązani odnotować jeszcze jedną taką rocznicę. Dwadzieścia lat temu, w listopadzie 1989 roku, odbyło się III Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie. Było to zwieńczenie wychodzenia związku z podziemia i zakończenie okresu ponownego organizowania się „Solidarności” w zakładach pracy.

Były to także pierwsze demokratyczne wybory związkowe od 13 grudnia 1981 roku. Co prawda, wcześniej działała Regionalna Komisja Organizacyjna NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzia, powołana w październiku 1988 roku, ale jej skład był tworzony na zasadzie kooptacji kolejnych przedstawicieli zakładowych organizacji związkowych. Pracami RKO kierowała Grażyna Staniszevska, reprezentująca także Podbeskidzie w krajowych władzach „Solidarności”, czyli w Krajowej Komisji Wykonawczej. Po czerwcowych wyborach parlamentarnych przez pewien czas łączyła funkcję posłanki i szefowej regionu. Pewne było jednak, że na dłuższą metę tak się nie da. Jej następcę miały wskazać listopadowe wybory związkowe.

W przeddzień pierwszego po legalizacji związku zjazdu podbeskidzkiej „Solidarności” w regionie działało 313 komisji zakładowych, zrzeszających ponad 52 tysiące osób. Największą była komisja w Zakładach Chemicznych Oświęcim, skupiająca 3100 członków. Po około 2,5 tysiąca członków miały komisje „Solidarności” w Andropolu i FSM Zakład 1 B.

Termin dwóch tur III Walnego Zebrania Delegatów NSZZ „S” Regionu Podbeskidzie, ustalono na 12 i 25 listopada 1989 r. Mandaty delegatów zdobyło 360 osób. Zjazd odbył się w świetlicy ZPW Bewelana - tej samej, w której mieścił się strajkowy sztab w trakcie Strajku Generalnego w styczniu i lutym 1981 roku.

W trakcie obrad związkowcy wysłuchali sprawozdania Grażyny Staniszevskiej z dotychczasowej działalności związku na Podbeskidziu i stanu organizacji regionu. Z kolei Renata Sanak, szefowa Regionalnej Komisji Rewizyjnej, przedstawiła sprawozdanie z kontroli działalności i finansów nie tylko ustępującej Regionalnej Komisji Organizacyjnej, ale z całego okresu podziemnej działalności regionalnych struktur związku. Delegaci udzielili absolutorium ustępującym władzom przy zaledwie dwóch głosach przeciw. Składając sprawozdanie Grażyna Staniszevska zapowiedziała, że w związku z obowiązkami poselskimi nie będzie starto-

wać w wyborach na przewodniczącego Zarządu Regionu.

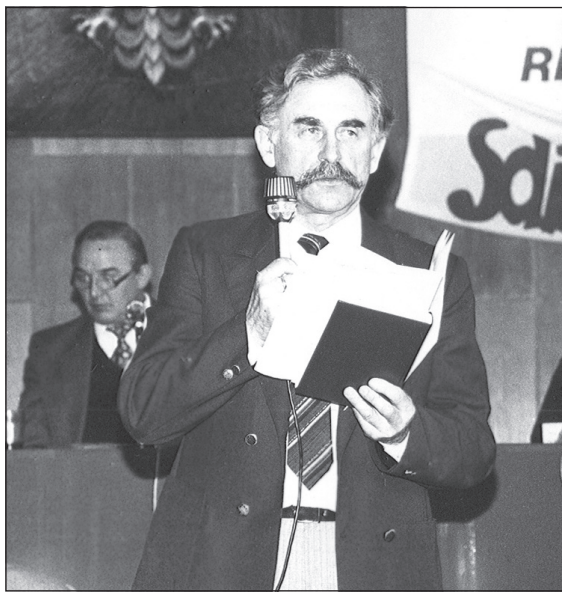
O tę funkcję ubiegało się trzech kandydatów: Jan Frączek, znany działacz podziemia i jeden z liderów „Solidarności” w FSM, Kazimierz Grajcarek z KWK Silesia w Czechowicach-Dziedzicach, oraz Henryk Kenig, przewodniczący „Solidarności” z Bewelany (zarówno w 1981, jak i w 1989 roku). W drugiej turze głosowania wygrał Kenig, zdobywając 145 głosów, o 10 więcej niż Grajcarek. Podczas pierwszego wystąpienia nowy szef Podbeskidzia zapowiedział, że w trakcie kadencji najważniejszym zadaniem „S” będzie obrona członków związku i miejsc pracy w okresie rozpoczynającej się reformy gospodarczej.

W trakcie zjazdu postanowiono, że na Podbeskidziu będzie funkcjonowało sześć podregionów: Andrychów-Wadowice, Skoczów-Cieszyn, Oświęcim, Sucha Beskidzka, Żywiec i Czechowice-Dziedzice. W czasie drugiej części obrad spośród 55 kandydatów wybrano 32-osobowy Zarząd Regionu, a także 6-osobową komisję rewizyjną i dwunastu delegatów na zjazd krajowy.

W trakcie obrad związkowcy nie zapomnieli o tych osobach, które przez minione lata poświęcały swe siły dla podziemnej „Solidarności”. W specjalnym dokumencie delegaci napisali: *Uczestnicy Walnego Zebrania Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do przetrwania związku w ciągu ośmiu lat podziemnej działalności, wszystkim działaczom struktur niezależnych, drukarzom, kolporterom oraz osobom wspomagającym we wszelki sposób te działania. To wasza praca - często do dziś anonimowa - w sposób zasadniczy przyczyniła się do zmian, dających nadzieję.*

Związek rozpoczął swą normalną, statutową działalność. Wtedy jeszcze nikt nie wiedział, jak gigantyczne trudności czekają zarówno związkowców, jak i wszystkie załogi podbeskidzkich zakładów pracy w czasie zaczynających się dopiero transformacji ustrojowych...

ARTUR KASPRZYKOWSKI

W listopadzie 1989 roku przewodniczącym Zarządu Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” wybrany został 55-letni Henryk Kenig z Bewelany.

Kontrkandydatami Henryka Keniga byli Jan Frączek (na zdjęciu z lewej) z FSM i Kazimierz Grajcarek z kopalni Silesia.

Władze podbeskidzkiej „Solidarności” wybrane 25 listopada 1989 roku podczas III WZDR z późniejszymi zmianami (kadencja 1989-1992)

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” Prezydium ZR:

1. Henryk Kenig (Bewelana B-B) - przewodniczący
2. Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz) - wiceprzewodniczący
3. Kazimierz Podstawa (Wadap Wadowice) - wiceprzewodniczący
4. Paweł Tomasik (Welux B-B) - wiceprzewodniczący
5. Marcin Tyrna (Befama B-B) - wiceprzewodniczący
6. Jerzy Bartnik (Polifarb Cieszyn)
7. Stanisław Biłka (Indukta B-B)
8. Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.) - od XI 1990
9. Marek Haber (ZOZ Sucha Besk.) - do XI 1990
10. Krzysztof Jasek (Browar Żywiec)
11. Jan Sulikiewicz (ZChO Oświęcim)
12. Bogdan Szozda (Z-d Transportu FSM B-B)
13. Zdzisław Wojtas (OMAG Oświęcim)
14. Wilhelm Zygmunt (Andropol Andrychów)

Członkowie ZR:

15. Zdzisław Dadok (BZRM B-B) - od XI 1990
16. Jacek Dziedzic (Odlewnia Żeliwa Węgierska Górka)
17. Jan Frączek (FSM nr 1 B-B)
18. Maciej Hejnowicz (Oświata Kęty) - do XI 1990
19. Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec) - do XI 1990
20. Mariusz Jankowski (Andropol Andrychów) - do XI 1990
21. Stanisław Kania (Befama B-B)
22. Kazimierz Kapciński (ZChO Oświęcim)
23. Janusz Kasprzyk (PKP B-B)
24. Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
25. Eugeniusz Lach (ZUH Kęty)
26. Stefan Miękus (Odlewnia Żeliwa Skoczów)
27. Rudolf Nalepka (ZChO Oświęcim)
28. Jan Pajor (BPBP B-B) - od XI 1990
29. Stanisław Pawelak (PPKS Oświęcim)
30. Alicja Pawlusiak (służba zdrowia B-B)
31. Ryszard Pietraszko (Apena B-B)
32. Stanisław Stolarski (Fabryka Śrub Żywiec) - od XI 1990
33. Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
34. Stanisław Tekieli (Rafineria Cz-Dz)
35. Rudolf Tyrna (Apena B-B)
36. Bogusław Uniwersał (Finex B-B) - do XI 1990
37. Stanisław Wąsik (Andoria Andrychów) - od XI 1990
38. Stefan Zuber (Weldoro B-B)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

1. Renata Sanak (oświata B-B) - przewodnicząca
2. Mieczysława Chlewicka (ZChO Oświęcim)
3. Teresa Cienkus (FSM nr 1 B-B)
4. Stanisław Gluza (Apena B-B)
5. Stanisław Nowak (ZChO Oświęcim)
6. Władysław Sanetra (Ponar Żywiec)

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy:

1. Aleksandra Bargieł (oświata B-B) - do XI 1990
2. Jan Frączek (FSM nr 1 B-B)
3. Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
4. Mieczysław Hajek (OZNS Oświęcim) - od XI 1990
5. Jerzy Hatłas (Andoria Andrychów)
6. Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec) do XI 1990
7. Henryk Juszczyk (Befama B-B)
8. Henryk Kenig (Bewelana B-B)
9. Józef Kowalski (ZOZ B-B)
10. Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
11. Edward Łysoń (Andropol Andrychów)
12. Paweł Tomasik (Welux B-B)
13. Marcin Tyrna (Befama B-B)
14. Eugeniusz Wanat (ZChO Oświęcim) od XI 1990

Pamiętkowe zdjęcie członków podbeskidzkiego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” przed ówczesną siedzibą ZR przy ulicy Partyzantów 59.